

คณะกรรมการนักนิติศาสตร์สากลและศูนย์ทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชนเรียกร้องให้มีการเลือกตั้งของสภาทนายความโดยเป็นไปอย่างยุติธรรม อิสระ และปราศจากการแทรกแซงของรัฐบาลทหาร

คณะกรรมการนักนิติศาสตร์สากลหรือไอซีเจ (International Commission of Jurists) และศูนย์ทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชน กล่าวในวันนี้ว่าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ต้องยุติการแทรกแซงการเลือกตั้งนายกและกรรมการของสภาทนายความในพระบรมราชูปถัมภ์

ในขณะเดียวกัน สภาทนายความฯ ก็ต้องประกันว่าการเลือกตั้งจักเป็นไปโดยยุติธรรมและอิสระ

“เป็นที่ชัดเจนว่ามาตรฐานสากลได้ระบุนำไม่ให้มีการแทรกแซงการเลือกตั้งจากภายนอก ในการเลือกตั้งฝ่ายบริหารของสมาคมวิชาชีพทนายที่รวมตัวกัน อีกทั้งสมาคมต้องแสดงภาวะความเป็นผู้นำในการประกันว่าการเลือกตั้งดังกล่าวจะเป็นไปโดยยุติธรรมและอิสระ” นายแมทท์ พอลลาร์ด (Matt Pollard) หัวหน้าศูนย์ความเป็นอิสระของผู้พิพากษาและทนายความแห่งคณะกรรมการนักนิติศาสตร์สากลกล่าว นอกจากนี้ยังกล่าวต่อไปว่า “การประกันความเป็นอิสระและความเป็นผู้แทนด้านประชาธิปไตยของวิชาชีพกฎหมายนั้นมีความสำคัญในการพิทักษ์สิทธิมนุษยชนและหลักนิติธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถานการณ์ปัจจุบันที่ประเทศไทยถูกปกครองโดยทหาร”

วันที่ 29 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2559 นายวิเชียร ชูไธสง ผู้แทนของคณะนายเดชอุดม ไกรฤทธิ ซึ่งเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งและนายกสภาทนายความฯ คนปัจจุบัน ได้มีหนังสือถึงคสช. เพื่อ “ขออนุญาต” ทำการจัดประชุม และชุมนุมปราศรัยหาเสียงสำหรับการเลือกตั้งของสภาทนายความฯ ที่ได้กำหนดไว้ตามปกติ โดยหนังสือได้อ้างถึงคำสั่งคสช. เรื่องการห้ามการชุมนุมทางการเมืองตั้งแต่ห้าคนขึ้นไป

วันที่ 16 มีนาคม 2559 คสช. ได้ส่งหนังสือตอบกลับ โดยระบุว่า การเลือกตั้งนั้น “ขัดแย้ง” กับคำสั่งห้ามชุมนุมทางการเมือง ซึ่ง “ต้องบังคับใช้กับทุกกลุ่มทุกฝ่าย เพื่อประโยชน์ในการรักษาความสงบเรียบร้อยของประเทศเป็นส่วนร่วมในห่วงเปลี่ยนผ่าน” และให้ชะลอการจัดกาเลือกตั้งออกไปก่อน โดยให้คณะกรรมการชุดปัจจุบันปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนจนกว่าจะมีการเลือกตั้ง นอกจากนี้ในหนังสือของคสช. ยังได้อ้างถึงว่าได้รับหนังสือของสภาทนายความฯ ลงวันที่ 14 ธันวาคม 2558 แล้ว อย่างไรก็ตามทางไอซีเจและศูนย์ทนายฯ ยังไม่เห็นหนังสือฉบับดังกล่าว

ทั้งนี้ หนังสือของคสช. ได้อ้างประกาศคสช. ที่ 7/2557 เรื่องห้ามการชุมนุมทางการเมืองตั้งแต่ห้าคนขึ้นไป (ภายหลังประกาศคสช. ที่ 7/2557 ถูกแทนที่ด้วยคำสั่งหัวหน้าคสช. 3/2558) ในการนี้ ไอซีเจขอกล่าวย้ำว่าคำสั่งและประกาศ ของคสช. ที่เป็นไปโดยพลการและไม่สมเหตุผลสมควรถูกเพิกถอน และไม่ว่าจะเป็นสถานการณ์ใดก็ตาม ไอซีเจขอเรียกร้องให้คสช. ยกเลิกหนังสือฉบับลงวันที่ 16 มีนาคม 2559 ในทันที และเพื่อแทนที่หนังสือฉบับดังกล่าว

ขอให้ทางคสช.มีการยืนยันเป็นลายลักษณ์อักษรว่าการเลือกตั้งของสภานายความจะดำเนินไป ตามที่ได้กำหนดไว้ในเบื้องต้น โดยปราศจากการแทรกแซงจากภายนอก

ส่วนทางด้านสภานายความฯต้องกำหนดกระบวนการที่จะประกันว่ากระบวนการเลือกตั้งจะดำเนินไปตามที่ได้กำหนดไว้ โดยดำเนินการให้การเลือกตั้งเป็นไปอย่างยุติธรรมและไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใด

“ตั้งแต่ทหารได้ทำการยึดอำนาจ เราพบว่ามีจำนวนประชาชนที่ต้องการความช่วยเหลือทางกฎหมายในคดีที่มีอ่อนไหวและคดีการเมืองเพิ่มขึ้นอย่างสำคัญ” นางสาวเยาวลักษณ์ อนุพันธ์ หัวหน้าศูนย์ทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชน และสมาชิกของสภานายความกล่าว นอกจากนี้ยังกล่าวเพิ่มว่า “ในสถานการณ์ปัจจุบันนี้ ยังสำคัญมากขึ้นที่สภานายความฯจะสามารถทำหน้าที่ได้โดยปราศจากการแทรกแซงจากภายนอกและทุกคนสามารถเข้าถึงสิทธิการมีทนายความได้อย่างเสมอภาคและมีประสิทธิภาพ”

ติดต่อ

กรุงเทพฯ: นายคิงสลีย์แอบบอต (Kingsley Abbott) ที่ปรึกษากฎหมายระหว่างประเทศ ประจำภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หมายเลขโทรศัพท์ + 66 94 470 1345 อีเมลล์ kingsley.abbott@icj.org

เจนีวา: นายแมทท์พอลลาร์ด (Matt Pollard) ที่ปรึกษาอาวุโสด้านกฎหมายระหว่างประเทศ หมายเลขโทรศัพท์+ 41 22 979 38 12 อีเมลล์ matt.pollard@icj.org

ที่มา

สภานายความในพระบรมราชูปถัมภ์จัดตั้งขึ้นใน พ.ศ. 2500 โดยมีอาณัติและความรับผิดชอบตามพระราชบัญญัติสภานายความ พ.ศ.2528 ได้กำหนดไว้

วัตถุประสงค์ของสภานายความฯรวมถึงการดำรงไว้ซึ่งมรรยาททนายความ, ส่งเสริมการศึกษากฎหมาย และการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมาย

สภานายความฯยังทำหน้าที่จดทะเบียนและออกใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทนายความในประเทศไทย โดยสมาชิกสามารถเลือกตั้งนายกสภานายความและกรรมการ ทุก ๆ 3 ปี

ข้อ 24 หลักการพื้นฐานว่าด้วยบทบาทของทนายความ (Basic Principles on the Role of Lawyers) ซึ่งทางสหประชาชาติได้รับรองหลักการดังกล่าวใน พ.ศ. 2533 วางหลักไว้ว่า “ทนายความมีสิทธิในการก่อตั้งและเข้าร่วมสมาคมทางวิชาชีพที่กำกับดูแลตัวเองเพื่อเป็นตัวแทนปกป้องผลประโยชน์ของตน และเพื่อส่งเสริมการศึกษาที่ต่อเนื่องและการอบรมรวมถึงเพื่อคุ้มครองเกียรติภูมิในวิชาชีพ

ผู้บริหารของสมาคมวิชาชีพนี้ควรมาจากการเลือกตั้ง โดยสมาชิกและทำหน้าที่บริหารงานโดยปราศจากการแทรกแซงจากภายนอก”

เหนือสิ่งอื่นใด หลักการพื้นฐานแห่งสหประชาชาติดังกล่าวได้ยืนยันการประกันให้บุคคลทุกคนมีการเข้าถึงที่มีประสิทธิภาพต่อการบริการด้านกฎหมายโดยองค์การวิชาชีพกฎหมายที่เป็นอิสระซึ่งสำคัญต่อการได้รับความคุ้มครองด้านสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานที่เพียงพอ

นอกเหนือจากที่กล่าวมา หลักการพื้นฐานยังได้ระบุว่าการรวมตัวของทนายความมีบทบาทสำคัญ รวมทั้งการให้ความคุ้มครองสมาชิกของสมาคมจากการถูกลงโทษ, การจำกัดสิทธิโดยไม่สมควร และการละเมิดสิทธิอีกด้วย ทั้งนี้ หลักการพื้นฐานดังกล่าวกำหนดว่ารัฐบาลต้องเคารพและบัญญัติกฎหมายภายในประเทศรวมทั้งกำหนดทางปฏิบัติให้สอดคล้องกับหลักการพื้นฐานดังกล่าว

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน (UN Human Rights Committee) ได้ปรับใช้หลักการพื้นฐานเป็นองค์ประกอบสำคัญของสิทธิที่จะได้รับการพิจารณาคดีที่เป็นธรรม (The right to a fair trial) ตามที่ได้ประกันไว้ในข้อ 14 แห่ง กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights หรือ ICCPR) ที่ประเทศไทยเป็นรัฐภาคี

อนึ่ง คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนจะได้ทบทวนการปฏิบัติตาม ICCPR ของประเทศไทยในการประชุมครั้งที่จะมาถึงนี้